

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Landinrichting Noordwest-Overijssel

1 september 1998

ISBN 90-421-0400-7
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Overijssel
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

uw kenmerk
RLG 98/1344

uw brief
18 mei 1998

ons kenmerk
U476-98\Ra\mw\bj\951-50

onderwerp
Advies voor richtlijnen Landinrichting
Noordwest-Overijssel

doorkiesnummer
(030) 234 76 35

Utrecht,
1 september 1998

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Landinrichting Noordwest-Overijssel. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

Uit de startnotitie, de projectnota en het gebiedsperspectief blijkt dat de functietoedeling voor het plangebied al grotendeels is vastgelegd. De Commissie heeft in haar advies willen benadrukken dat de ruimte die nog beschikbaar is voor de inrichting van het gebied, in het MER maximaal uitgewerkt dient te worden. Op deze wijze kan het MER bijdragen aan het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

prof. dr. ir. D. de Zeeuw
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Landinrichting Noordwest-Overijssel

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Landinrichting Noordwest-Overijssel

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over
de Landinrichting in Noordwest-Overijssel,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Overijssel door de Commissie voor de milieueffect-
rapportage; namens deze,

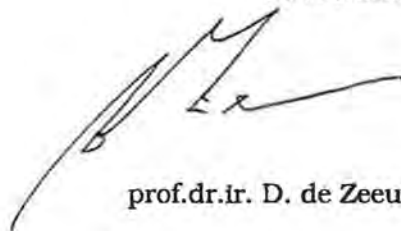
de werkgroep m.e.r. Landinrichting Noordwest-Overijssel,

de secretaris

drs. B.C. Rademaker

de voorzitter

prof.dr.ir. D. de Zeeuw

Utrecht, 1 september 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Bestaande situatie, autonome ontwikkeling en knelpunten	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Water en bodem	4
2.3 Natuur	5
2.4 Landbouw	6
2.5 Recreatie	7
2.6 Landschap en cultuurhistorie	7
3. Beleid, besluitvorming en doel	8
3.1 Beleid en besluitvorming	8
3.2 Doel	9
4. Voorgenomen activiteit en alternatieven	10
4.1 Algemeen	10
4.2 De ontwikkeling en beschrijving van alternatieven	10
4.2.1 Voorgenomen activiteit	11
4.2.2 Meest milieuvriendelijk alternatief	12
5. Gevolgen voor het milieu	13
5.1 Algemeen	13
5.2 Water en bodem	14
5.3 Natuur	14
5.4 Landschap en cultuurhistorie	15
5.5 Leefbaarheid	15
6. Vergelijking van alternatieven	16
7. Leemten in informatie	16
8. Evaluatieprogramma	17
9. Vorm en presentatie	17
10. Samenvatting van het MER	18

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 18 mei 1998, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 90 d.d. 14 mei 1998
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De provincie Overijssel wil een landinrichtingsplan opstellen voor Noordwest-Overijssel. Het gaat om een gebied van ca. 19.670 ha bestaande uit de deelgebieden 'Scheerwolde', 'Rond de Weerribben', 'Blokzijl en Vollenhove' en 'De Wieden en de Weerribben'. De plannen betreffen de ontwikkeling van 1.450 ha nieuwe natuur (waarvan 250 ha rietland), 750 ha reservaatgebied, 210 ha ruimte voor recreatie en 220 ha reservering voor waterwinning. Daarnaast geeft de startnotitie aan dat uit het landinrichtingsplan moet blijken dat de agrarische structuur in het gebied verbetert en de leefbaarheid toeneemt.

Voor het MER vraagt de Commissie bijzondere aandacht voor de volgende onderwerpen.

Concretisering doelen

In het MER moet duidelijk worden welke natuurdoeltypen op welke plaatsen worden nagestreefd en welke abiotische voorwaarden hiertoe moeten worden gerealiseerd. Ook overige milieudoelen en de doelen voor recreatie, landbouw, landschap, cultuurhistorie en leefbaarheid moeten in het MER per deelgebied beschreven worden.

Alternatieven

De mogelijkheid tot ontwikkeling van alternatieven wordt sterk bepaald door hetgeen reeds is vastgelegd in beleid met betrekking tot functietoekenning, waterhuishouding en milieubeschermingsgebieden. Varianten voor de functies natuur, landbouw en recreatie kunnen worden uitgewerkt en tegen elkaar worden afgewogen. Dit leidt tot een gemotiveerd voorkeursalternatief. De varianten die een maximaal positieve invloed hebben op het milieu dienen in het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) te worden uitgewerkt. In §4.2.2 wordt een aantal aandachtspunten voor het mma gegeven.

Milieueffecten

De herinrichtingsplannen en -maatregelen om de spanningen tussen de huidige situatie en de doelen van het gebiedsperspectief op te heffen, moeten worden getoetst op hun milieueffecten. In het MER moeten allereerst de positieve en negatieve milieueffecten van de landinrichting beschreven worden. Vervolgens dienen deze milieugevolgen in het MER gerelateerd te worden aan de geformuleerde beleidsdoelen voor de verschillende functies.

In het MER moet speciale aandacht besteed worden aan de effecten van de herinrichting op de waterhuishouding en de doorwerking van deze effecten op de verschillende functies, met name de natuur.

1. INLEIDING

De provincie Overijssel wil een landinrichtingsplan opstellen voor Noordwest-Overijssel. Het gaat om een gebied van ca. 19.670 ha bestaande uit de deelgebieden 'Scheerwolde', 'Rond de Weerribben', 'Blokzijl en Vollenhove' en 'De Wieden en de Weerribben'. De plannen betreffen de ontwikkeling op huidige landbouwgronden van 1.450 ha nieuwe natuur (inclusief 250 ha rietland), 750 ha reservaatgebied, 210 ha ruimte voor recreatie en 220 ha reservering voor waterwinning. De startnotitie geeft aan dat uit het landinrichtingsplan zal moeten blijken dat de agrarische structuur in het gebied verbetert en de leefbaarheid toeneemt.

Ten behoeve van de besluitvorming over de herinrichting dient de procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen te worden. Bij brief van 18 mei 1998¹⁾ is de Commissie voor de m.e.r. door Gedeputeerde Staten van Overijssel in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de inhoud van het op te stellen milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 14 mei 1998²⁾. Naast de startnotitie heeft de Commissie ook kennis genomen van het gebiedsperspectief³⁾ en de projectnota⁴⁾.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁵⁾. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen⁶⁾, die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

1 Zie bijlage 1.

2 Zie bijlage 2.

3 Perspectief voor Noordwest-Overijssel. Gebiedsgericht beleid Noordwest-Overijssel. Diverse gemeenten, Waterschap Wold en Wieden, Waterschap Groot Salland, Provincie Overijssel, Ministerie LNV, mei 1997.

4 Projectnota voor het landinrichtingsproject Noordwest-Overijssel. Provincie Overijssel, juni 1997.

5 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

6 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2.

BESTAANDE SITUATIE, AUTONOME ONTWIKKELING EN KNELPUNTEN

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

2.1

Algemeen

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Het studiegebied omvat het plangebied en omliggende gebieden, voor zover deze omliggende gebieden effecten kunnen ondervinden van de voorgenomen activiteit of effecten kunnen veroorzaken op het plangebied. In het MER moet een kaart van het studiegebied gepresenteerd worden waarin de huidige functies per deelgebied aangegeven zijn. Per milieuaspect kan de omvang van het studiegebied verschillen.

Onder de autonome ontwikkeling wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de herinrichting wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen of te nemen besluiten over nieuwe activiteiten. Als niet zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten zullen doorgaan, dan kunnen hiervoor verschillende scenario's worden gebruikt.

In aansluiting op de beschrijving van huidige toestand en autonome ontwikkelingen moet in het MER worden aangegeven voor welke bestaande en verwachte knelpunten het voornemen een oplossing moet bieden. Beschreven moet worden waar de huidige situatie strijdig is met beleidsdoelen zoals die voor het gebied zijn geformuleerd. Per deelgebied en per functie (natuur, landbouw, recreatie, landschap en cultuurhistorie) dient te worden aangegeven wat de belangrijkste knelpunten en kansen zijn in de huidige situatie en in de toekomst uitgaande van de autonome ontwikkelingen.

In de volgende paragrafen wordt aangegeven welke aspecten van de huidige toestand, autonome ontwikkelingen en knelpunten in het MER beschreven moeten worden, per deelgebied en voor de herinrichting als geheel. Indien bij de beschrijving van de bestaande situatie en de autonome ontwikkelingen verwezen kan worden naar reeds verschenen onderzoeksrapporten, dan dient een samenvatting van de resultaten en conclusies in het MER opgenomen te worden.

2.2

Water en bodem

In het MER moet beschreven worden hoe de hydrologie van het gebied, in combinatie met bodemeigenschappen, bepalend is voor de potenties van natuur, landbouw en recreatie.

Dit inzicht wordt geboden door een ruimtelijk beeld van:

- de peilen en drooglegging die in de verschillende gebieden worden gehanteerd met een aanduiding van de peilfluctuaties;
- de kwel- en inzijgingsintensiteit;
- de belangrijkste aanvoer- en afvoerstromen van water (volume en kwaliteit);
- de belangrijkste bronnen van eutrofiëring binnen het gebied;
- de waterkwaliteit in termen van voedselrijkdom en basenrijkdom.

Voor de autonome ontwikkeling is de aanwijzing van Leeuwterveld als toekomstige drinkwaterlocatie^{7]} van belang. In het MER moet rekening gehouden worden met de gevolgen van de herinrichting voor de drinkwaterwinning. Afstemming tussen de inrichting van de drinkwaterlocatie en het herinrichtingsplan is gewenst, gezien de geplande natuurontwikkeling en reservaatgebieden in het Leeuwterveld. Andere activiteiten die relevant zijn voor de autonome ontwikkeling van de kwaliteit van water en bodem, zijn het terugbrengen van verspreide huishoudelijke lozingen, de sanering van diffuse bronnen en milieumaatregelen in de recreatieve sector.

2.3 Natuur

De huidige natuurwaarden en de ecologische potentie van het studiegebied moeten worden benoemd.

De levensgemeenschappen van de huidige moerasgebieden en hun ruimtelijke verspreiding zijn reeds in eerdere studies voldoende beschreven^{8]} en kunnen in het MER kort samengevat worden. In het MER kan volstaan worden met één 'Basiskaart Natuur', waarop de huidige verspreiding van de verschillende ecosysteem-typen (bijvoorbeeld natuurdoeltypen) in het gehele studiegebied is weergegeven. Voor de karakterisering van aquatische ecosystemen en het aangeven van hun ligging is een meer gedetailleerde beschrijving nodig dan de nationale natuurdoeltypen, omdat hierin te weinig onderscheid gemaakt kan worden tussen levensgemeenschappen in water.

In het MER moet aandacht worden besteed aan de aanwezigheid van natuurwaarden in het huidige agrarische gebied en de mate waarin deze waarden afhankelijk zijn van het huidige ruimtegebruik. De ecologische relaties tussen het landbouwgebied en de moerasgebieden moeten in het MER beschreven worden. Een voorbeeld hiervan is de purperreiger of de zwarte stern die in de moerasgebieden broedt maar op landbouwgrond foerageert. Daarnaast zijn er bepaalde planten en dieren waarvoor weidegrond mogelijk een functie vervult in de koppeling van nabijgelegen moeras- en watergebieden.

Aangegeven moet worden welke relaties er momenteel zijn met aangrenzende gebieden (bijvoorbeeld Oldematen-Zwarte Watersklooster in het zuiden en de

7 M.e.r. procedure 'Locatiekeuze grootschalige oppervlaktewaterwinning Overijssel'.

8 Een aantal voorbeelden:

- Slogteren, J.H. van en R. Veldkamp (1988) Beheerplan de Weerribben, periode 1988-1998. Staatsbosbeheer, Driebergen.
- Wirdum, G. van (1991) Vegetation and hydrology of floating rich-fens. Dissertatie Universiteit van Amsterdam.
- Wirdum, G. van (1992) Terrestrializing fen vegetation in former turbaries in the Netherlands. Hoofdstuk 7 uit: Fens and bogs in the Netherlands. J.T.A. Verhoeven (ed.). Uitgeverij Kluwer.

Rottige Meenthe en Lindevaai in het noorden), met name in het kader van de ecologische hoofdstructuur. Daarnaast moeten de uitwisselingsmogelijkheden beschreven worden van moerassoorten via het Vollenhovemeer, Zwarte meer en IJsselmeer, omdat hier een nationale ecologische verbindingzone geprojecteerd is. Deze wateren vormen onderdeel van een 'blauwe as' door Nederland, waar ook de Vechtplassen en Waterland deel van uitmaken. Ook de wijze van ontsluiting van gebieden voor recreatie en de participatie van de landbouw in natuurbeheer zijn van invloed op de natuurontwikkeling en dienen beschreven te worden.

Knelpunten natuur

Voor de huidige natuurwaarden moet worden aangegeven wat momenteel een duurzame ontwikkeling in de weg staat. De oorzaken van bedreiging (bijvoorbeeld oorzaken van kwaliteitsverlies Weerribben) of het onvoldoende benutten van de potenties moeten beschreven worden. Met name moet gedacht worden aan knelpunten met betrekking tot de volgende aspecten:

- de waterhuishouding en doorwerking daarvan op aquatische en terrestrische ecosystemen;
- doorsnijding van ecologische verbindingen tussen de gebieden onderling en tussen de moerasgebieden op grotere afstand;
- eventuele negatieve gevolgen van waterrecreatie en rietveld.

2.4 Landbouw

In het MER dienen voor de landbouw de volgende kenmerken van de huidige toestand en de autonome ontwikkeling gepresenteerd te worden:

- de bedrijfsstructuur per deelgebied (bedrijfstypen, bedrijfsomvang, grondgebruik, veebezetting);
- de verkaveling en ontsluiting;
- de waterhuishouding van het landbouwgebied (inclusief gevoeligheid voor verdroging en wateroverlast);
- de gevoeligheid van de bodem voor uit- en afspoeling van meststoffen;
- de belasting van het milieu door het gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen;
- de bedrijfsactiviteiten ten aanzien van natuurbeheer en recreatie.

Knelpunten landbouw

De beschrijving van de knelpunten voor de landbouw dient zich te richten op knelpunten in de bedrijfsvoering als gevolg van ontsluiting, verkaveling en ontwatering. Daarnaast moeten ook de behoeften aan aanvullend inkomen uit natuurbeheer en recreatie als gevolg van de beperkte bedrijfsgrootte en de (on)mogelijkheden tot bedrijfsuitbreiding in kaart worden gebracht⁹. Knelpunten doordat natuur en recreatie beperkingen opleggen aan het landbouwkundig handelen, dienen eveneens beschreven te worden.

⁹ Zie ook reacties 3, 18, 19 en 22 (bijlage 4).

2.5

Recreatie

In het MER dienen toeristisch-recreatieve voorzieningen en de intensiteit van het gebruik daarvan op één kaart inzichtelijk te worden gemaakt. Hierbij moet gedacht worden aan:

- externe en interne ontsluiting: hoofdinfrastructuur, parkeermogelijkheden, aansluiting op lange afstands wandel- en fietspaden, aanwezigheid van ruiterspaden, kano- en schaatsroutes;
- verblijfsrecreatie: hotels, vakantiewoningen en campings;
- waterrecreatie: havens, botenverhuur en oevervoorzieningen (surflocaties en trailerhellingen), hengelsport;
- natuurrecreatie: natuur(leer)paden, bezoekers(info)centra, bewegwijzering;
- dagrecreatie: musea, recreatiecentra, horeca met uitspanning, lig- en speelweiden;

Bij de beschrijving moet aandacht besteed worden aan het huidige recreatieve gebruik en de verwachte autonome ontwikkeling aan de hand van concrete informatie over aantallen recreanten, herkomst van recreanten en type recreatie. De huidige sterke en zwakke kanten van het gebied voor recreatie (ontsluiting, verkeersveiligheid, invloed op de natuurwaarden) moeten in beeld gebracht worden.

Knelpunten recreatie

De in het gebiedsperspectief geconstateerde tekorten in het aanbod aan woningen in de verblijfsrecreatieve sfeer alsmede de wens tot uitbreiding van bestaande kampeerbedrijven dienen in het MER nader onderbouwd te worden met een vraag-aanbod-analyse. Daartoe dienen in het MER per deelgebied de ruimtelijke knelpunten met betrekking tot de verblijfsrecreatie en de watersportaccommodaties te worden omschreven en gekwantificeerd.

Volgens het gebiedsperspectief is de huidige wegenverkeersinfrastructuur niet berekend op de bestaande recreatie-automobiliteit, met name in de weekeinden. Deze knelpunten in de externe infrastructuur zullen in het MER beschreven moeten worden. Met betrekking tot de interne infrastructuur dient aangegeven te worden welke wandel-, fiets-, ruiters-, vaar- en kanoroutes strijdig zijn met de beoogde natuurontwikkelingen. Plaatsen waar sanering, kortsluiting van routes of verbeteringen gewenst zijn, moeten in het MER in kaart worden gebracht.

2.6

Landschap en cultuurhistorie

In het MER moet een inventarisatie en waardering van landschappelijke waarden gepresenteerd worden. Het gaat om zowel visueel-ruimtelijke als functioneel-ruimtelijke aspecten. Alle waardevolle landschapspatronen en verstoringen hiervan kunnen op één kaart worden weergegeven.

Het MER moet ook een beschrijving geven van cultuurhistorische elementen en patronen in het plangebied. De beschrijving moet met name die gebieden omvatten waar ingrepen te verwachten zijn (natuurontwikkeling, wijziging waterpeil, aanleg nieuwe verbindingen). Het bodemarchief ofwel de aanwezigheid van bekende archeologische terreinen en terreinen met een hoge verwachtingswaarde

de¹⁰⁾, moet in het MER beschreven worden. Daarnaast moet een overzicht van historisch-geografisch waardevolle elementen en structuren in het landschap in het MER worden opgenomen, waarbij de nadruk ligt op elementen die bepalend zijn voor de herkenbare opbouw van het landschap (zand/keileemgebied, veen, verveend gebied, inpolderingen en de overgangen hiertussen). Het MER dient een kaart te bevatten waarop de cultuurhistorische kwaliteit van het gebied is weergegeven in de vorm van cultuurhistorisch waardevolle elementen, structuren en ruimtelijke samenhangen.

Knelpunten landschap en cultuurhistorie

In de projectnota wordt geconstateerd dat de kwaliteit van het landschap achteruitgaat door het verdwijnen van de herkenbaarheid. In het MER dient dit nader gespecificeerd te worden voor de verschillende deelgebieden.

3. BELEID, BESLUITVORMING EN DOEL

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

3.1 Beleid en besluitvorming

De voorgenomen activiteit vindt haar grondslag in de nota 'Perspectief voor Gebiedsgericht beleid Noordwest-Overijssel'. Dit gebiedsperspectief geeft een integrale invulling aan een reeks van nationale, provinciale en regionale plannen. In het MER moeten de voor de herinrichting relevante beleidsvoornemens uit deze plannen beknopt beschreven worden.

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden e.d.) gelden bij de voorgenomen herinrichting. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, plannen en wetten, waarin deze zijn vastgelegd. Aangegeven moet worden of er in of nabij het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het provinciale, nationale of internationale beleid¹¹⁾ hebben of krijgen (bijvoorbeeld De Weerribben) en wat de consequenties hiervan zijn. Het MER dient bijvoorbeeld aan te geven of het wetlandgebied als milieubeschermingsgebied is aangewezen in het provinciale milieubeleidsplan en of de bijzondere bescherming van het gebied is geregeld in een provinciale milieuverordening.

10 Zie ook reactie 2 (bijlage 4).

11 Bijvoorbeeld Wetlandconventie van Ramsar, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, Ecologische Hoofdstructuur, Nationaal Park status.

Uit de startnotitie, de projectnota en het gebiedsperspectief blijkt dat de functietoedeling voor het plangebied al grotendeels is vastgelegd. De Commissie acht het echter van groot belang dat in het MER expliciet beschreven wordt welke ruimte het vastgestelde beleid nog laat voor de ontwikkeling van varianten op het gebied van functietoekenning. Per deelgebied dienen bandbreedtes (minimale en maximale realisatie) te worden gegeven voor de functies natuur, recreatie en landbouw. Deze kunnen gepresenteerd worden in een tabel.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor de vaststelling van het landinrichtingsplan door het provinciaal bestuur van Overijssel. Beschreven moet worden volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen herinrichting te realiseren.

3.2 Doel

Om te komen tot reële alternatieven is het van belang het doel van de herinrichting zo concreet en toetsbaar mogelijk te formuleren. Het doel volgt uit het spanningsveld tussen de huidige toestand en de autonome ontwikkeling enerzijds en het voorgenomen beleid anderzijds. Herinrichting moet er immers toe leiden dat de situatie in overeenstemming wordt gebracht met doelen in het beleid.

Uit de probleemstelling en de beleidsdoelen moeten per deelgebied concrete doelen worden afgeleid voor de verschillende functies (natuur, landbouw, recreatie, landschap en cultuurhistorie) met criteria waaraan de alternatieven kunnen worden getoetst. Voor zover bepalend voor het realiseren van genoemde functies dienen in het MER met name de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering te worden aangegeven. In het MER moet in ieder geval duidelijk gemaakt worden:

- welke natuurdoeltypen per deelgebied worden nagestreefd in relatie tot de abiotische omstandigheden en eventueel gewenste betrokkenheid van (voormalige) agrariërs bij natuurbeheer;
- waar intensieve en waar extensieve recreatie wordt nagestreefd. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden naar aard (verblijfs-, dag- en waterrecreatie) en ontsluitingswijze;
- wat de landbouwdoelen zijn, uitgedrukt in hoeveelheid kavels, grootte huiskavels en bereikbaarheid kavels (basisinrichting landbouw);
- wat voor de verschillende deelgebieden de streefbeelden en doelen zijn voor het landschap en de cultuurhistorische waarden.

Ook dienen toetsbare doelen met betrekking tot duurzaamheid en leefbaarheid te worden geformuleerd.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1 Algemeen

Het MER moet alternatieven met betrekking tot de herinrichting beschrijven, passend bij de geformuleerde doelen. De keuze van de alternatieven moet worden gemotiveerd evenals de selectie van het voorkeursalternatief. Voor het MER zijn vooral de milieuelementen die bij deze keuze een rol spelen van belang. Voor onderlinge vergelijking (zie hoofdstuk 7) dienen de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau te worden beschreven. Beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht.

De alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Het verdient aanbeveling om onderscheid te maken tussen activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (inrichting/aanleg) en de gebruiksfase (gebruik en beheer). Indien waarden (bijvoorbeeld natuurwaarden, bodemarchief of andere cultuurhistorische waarden) worden bedreigd, zal in het MER moeten worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen.

In het MER dient inzichtelijk te worden gemaakt dat het landinrichtingsplan gebaseerd is op zonering van grondgebruik rekening houdend met de draagkracht van en de doelen voor natuur en landschap, zodat een duurzame situatie tot stand gebracht wordt. Aangetoond moet worden dat de beoogde natuurontwikkeling plaats kan vinden naast een verbeterde landbouw, extra waterwinning en een geïntensiveerd recreatief gebruik met meer werkgelegenheid. Verschillen in gewenste drooglegging tussen landbouw en natuur vragen om overgangszones. In het MER moet worden aangegeven waar en hoe deze bufferzones kunnen worden gerealiseerd.

4.2 De ontwikkeling en beschrijving van alternatieven

Omdat voor de herinrichting de ruimtelijke verdeling van de gebiedsfuncties grotendeels vast ligt, acht de Commissie het niet reëel om ruimtelijke alternatieven te ontwikkelen. Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, moet in het MER wel worden aangegeven welke ruimte de gestelde doelen en reeds genomen besluiten nog laten voor het ontwikkelen van alternatieven (zie hoofdstuk 3). Bij de ontwikkeling van de alternatieven

moet met name gebruik gemaakt worden van de varianten die voor de inrichting en het beheer van de verschillende gebieden mogelijk zijn.

4.2.1

Voorgenomen activiteit

In het MER zal beschreven moeten worden op welke wijze knelpunten voor de verschillende deelgebieden en functies opgelost gaan worden bij de herinrichting.

Natuur

De hydrologische inrichting en de wijze van waterinlaat en -uitslag moeten in het MER beschreven worden. Aangegeven dient te worden welke (geo)hydrologische maatregelen worden uitgevoerd en welke waterkwaliteit, waterbalans en peilfluctuaties daarbij worden gerealiseerd.

Per deelgebied moeten de aanleg en ontwikkeling van natuurgebieden beschreven en in kaart gebracht worden. Ook nieuw te realiseren c.q. te verbeteren ecologische verbindingzones tussen bestaande of nieuwe natuurgebieden dienen in beeld te worden gebracht, inclusief maatregelen om barrières passeerbaar te maken.

De nieuwe mogelijkheden voor rietteelt en de wijze waarop bufferzones tussen natuurgebieden en landbouwgebieden en beheersgebieden kunnen worden gerealiseerd, dienen in het MER inzichtelijk gemaakt te worden.

Landbouw

In het MER moet beschreven worden op welke wijze de herinrichting van de landbouwgebieden plaatsvindt (verkaveling, ontwatering, ontsluiting). Ook moet in het MER aan de orde komen hoe de landbouw ingeschakeld wordt bij het beheer van natuurgebieden (zie ook¹²). Maatregelen om de 'belasting' van de landbouw door natuur en recreatie zo veel mogelijk te beperken en nevenactiviteiten mogelijk te maken, dienen in het MER beschreven te worden. In het MER zal duidelijk gemaakt moeten worden in hoeverre de voorgenomen activiteit bijdraagt aan een sociaal-economisch aanvaardbaar niveau van landbouwkundig gebruik. Aangetoond moet worden dat dit gebruik duurzaam is, in harmonie met natuur en landschap, aansluit bij de aard van de bevolking en rekening houdt met de gewenste recreatieve ontwikkelingen.

Recreatie

In het MER moet worden aangegeven op welke wijze het landinrichtingsinstrumentarium zal worden ingezet voor de sanering, uitbreiding en ontwikkeling van (nieuwe) verblijfsrecreatie, watersportaccommodaties, externe- en interne ontsluiting en recreatievoorzieningen. Hierbij dient aandacht besteed te worden aan combinaties van landbouw- en recreatieve bedrijvigheid, c.q. toeristisch-recreatieve invulling van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen.

In het gebiedsperspectief wordt geconstateerd dat het voorzieningenniveau moet worden gericht op spreiding en een langere verblijfstijd van bezoekers. Hiertoe dient het aanbod van adequate verblijfsrecreatieve voorzieningen te worden verbeterd, maar ook van recreatievoorzieningen voor perioden met minder goed

12 Zie ook reactie 3 (bijlage 4).

weer. Suggesties voor slechtweeraaccommodaties moeten worden uitgewerkt en aangegeven dient te worden waar deze op welke wijze tot stand kunnen worden gebracht.

Ook mogelijkheden voor voorzieningen langs de waterkant zoals aanlegplaatsen, trailerhellingen en visstekken dienen uitgewerkt worden¹³. Bij alle maatregelen dient zo veel mogelijk rekening gehouden te worden met de afstemming tussen het recreatief gebruik en de draagkracht van de natuur (ecosystemen, verbindingsfuncties) en het landschap. Dit moet in het MER gemotiveerd worden en gepresenteerd worden in de vorm van een duidelijke zonering, scheiding of verweving.

Als onderdeel van de voorgenomen activiteit dient beschreven te worden in hoeverre voor opvang van de toename van de recreatie, al of niet in het kader van de Landinrichting, nieuwe infrastructurele maatregelen voorzien zijn, zoals de aanleg van nieuwe wegen, parkeerplaatsen, vaarwegen. Ook maatregelen die getroffen worden om geluid- en verkeersoverlast, visuele hinder te beperken (bijvoorbeeld geluidwering, zichtwallen, transferia, openbaar vervoer), dienen aan de orde te komen.

4.2.2 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

Maximaal mitigerende maatregelen om negatieve milieueffecten te beperken dienen in het mma beschreven te worden. In het mma moeten in ieder geval de de volgende aspecten aan de orde komen.

- maximale inspanningen bij de initiële inrichting van de natuurontwikkelingsgebieden, teneinde de ecologische potenties te verhogen. Ook aanvullen de mogelijkheden voor optimalisering van de hydrologische inrichting moeten worden beschreven;
- mogelijkheden voor rietteelt op landbouwgronden in het natuurontwikkelingsgebied. Door de aanwezige kwel liggen hier de meest gunstige omstandigheden voor een hoge rietproductie. Voor de moerasgebieden kunnen de rietlanden een meerwaarde hebben als hydrologische buffer en als 'zachte' overgang naar het landbouwgebied;
- optimale inrichtingsmogelijkheden van natuurgebieden en maximale invulling van natuurelementen door verweving met landbouwgebieden, door middel van bufferzones en beheersgebieden;
- optimale inrichting van de ecologisch verbindingszones. Het betreft maximale inspanningen gericht op de ontwikkeling van moerasbiotopen of technische voorzieningen die barrières (bijvoorbeeld infrastructuur) passeerbaar kunnen maken;
- maatregelen voor een verdere verbetering van de waterkwaliteit in de moerasgebieden, zoals het verwijderen van de voedselrijke en eventueel giftige

13 Zie ook reactie 8 (bijlage 4).

bagger uit sommige watergangen of een nog terughoudender inlaat- en uitslageregime voor water. Ook mogelijkheden om beter gebruik te maken van het basenrijk water dat toestroomt vanaf het Drents Plateau moeten in kaart worden gebracht;

- extra verhoging van het waterpeil in de reservaatgebieden teneinde hier hogere potenties te creëren voor weidevogels en slootecosystemen en tevens om de wegzijging uit het moerasgebied te beperken;
- extra maatregelen voor het terugdringen van de automobiliteit ten gevolge van de recreatie (bijvoorbeeld toepassing van bus/trekker-sluizen, beter openbaar vervoer, eventueel ook over water, ontsluitingsmogelijkheden);
- mogelijkheden om milieuvriendelijke vormen van recreatie te bevorderen;
- optimalisatie van de leefbaarheidsaspecten.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *“een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven.”*

5.1 Algemeen

In het MER dienen de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven zoveel mogelijk kwantitatief beschreven te worden. Hierbij moeten de volgende algemene richtlijnen gevolgd worden:

- de gevolgen voor het milieu moeten beschreven worden in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- per milieugevolg moet worden beschreven of het tijdelijk of permanent is;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst case scenario' worden gebruikt;
- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens moeten worden vermeld; minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal.

De herinrichting heeft tot doel knelpunten op te lossen. Het is dan ook van belang in het MER uitgebreid in te gaan op de positieve effecten van de herinrichting en niet alleen op de negatieve effecten. De effectbeschrijving moet zowel de absolute milieueffecten omvatten als inzicht verschaffen in het percentage doelbereik van de verschillende alternatieven. De effecten van fysieke ingrepen en verwachte beheersmaatregelen dienen hiertoe getoetst te worden aan de geoperationaliseerde doelen van het project.

De effectbeschrijving moet zich toespitsen op de effecten voor water en bodem (§5.2), natuur (§5.3), landschap en cultuurhistorie (§5.4) en leefbaarheid (§5.5).

5.2 Water en bodem

Voor de beschrijving van de effecten op het oppervlaktewater en grondwater verdienen de volgende aspecten de aandacht:

- de verandering in de waterhuishouding (met name kwel en wegzijging en infiltratie) als gevolg van de waterwinning en de veranderingen in de oppervlaktepeilen. Voor de landbouwgebieden moeten de effecten van een eventuele intensivering van de ontwatering beschreven worden in termen van inklinking, versterking van de wegzijging uit het moerasgebied, landbouwkundige en ecologische consequenties ter plekke;
- de verwachte verandering van de waterkwaliteit als gevolg van de voorgenomen maatregelen (waterinlaat, vasthouden gebiedseigen water, sanering waterbodem, verandering in bedrijfsvoering).

In het MER moeten ook de effecten van de voorgenomen maatregelen op het microreliëf van de bodem aan bod komen. De veranderingen in bodem en water moeten met name worden beschreven voor de gebieden die een functiewijziging ondergaan. Dit om inzicht te verkrijgen in de vraag of de abiotische omstandigheden de gewenste natuurdoeltypen mogelijk maken.

5.3 Natuur

Voor de moerasgebieden en de natuurontwikkelingsgebieden moeten de volgende effecten van de landinrichting beschreven worden:

- de verandering in intensiteit van wegzijging/kwel die door de alternatieven bewerkstelligd wordt;
- de verhouding tussen de verschillende aanvoerbronnen van water zoals die tussen verschillende delen van het gebied ontstaat; de verschuiving in de kwaliteit van de aanvoerbronnen die door de verschillende alternatieven teweeg gebracht kan worden;
- de effecten van de veranderde waterkwantiteit en -kwaliteit op de levensgemeenschappen binnen de moerasgebieden; de effecten op de ecologische ontwikkeling in de natuurontwikkelingsgebieden; migratiemogelijkheden, foeragemogelijkheden, rust.

Voor landbouwgebieden moeten de effecten van de landbouw op de natuur en de effecten van de natuurontwikkeling op de landbouw beschreven worden. Als natuurwaarden van bestaande agrarische gebieden door inrichtingsmaatregelen verloren gaan, moeten deze effecten in het MER beschreven worden. Ook dient aangegeven te worden in welke mate verlies van werkgelegenheid in de landbouw door inkrimping van het areaal landbouwgrond kan worden gecompenseerd door het inschakelen van (voormalige) agrariërs bij het beheer van natuurgebieden (bijvoorbeeld via milieucoöperaties)¹⁴].

14 Zie ook reactie 3 (bijlage 4).

5.4 Landschap en cultuurhistorie

De gevolgen van de herinrichting voor landschap en cultuurhistorie moeten in het MER beschreven worden. Het gaat om effecten op de visueel-ruimtelijke en functioneel ruimtelijke structuur van het landschap. Effecten op cultuurhistorie betreffen de mogelijke aantasting van archeologische waarden door kwantitatieve en kwalitatieve achteruitgang van het bodemarchief. Daarnaast kunnen historisch-geografische waarden beïnvloed worden, zowel door aantasting van de herkenbaarheid van de landschappelijke opbouw als door aantasting van de afzonderlijke elementen (kanalen, kavelpatronen).

5.5 Leefbaarheid

De gevolgen van de herinrichting op de ontwikkeling van de leefbaarheid van het gebied moeten in het MER beschreven worden ^{15]}.

In het MER moet beschreven worden welke invloed de nieuwe toeristisch-recreatieve voorzieningen zullen hebben op het leefmilieu van de bevolking van het plangebied. Hierbij moet gedacht worden aan geluidoverlast, verkeers(on)veiligheid en verkeersoverlast ten gevolge van de toegenomen recreatie en automobilititeit en aan de invloed op de werkgelegenheid in de recreatie en landbouw. Ook effecten van de herinrichting op de bereikbaarheid van het gebied (openbaar vervoersmogelijkheden, nieuwe wegen, parkeerplaatsen, vaarwegen) moeten worden beschreven, evenals de maatregelen die getroffen worden om de milieugevolgen hiervan te beperken (bijvoorbeeld geluidwering, zichtwallen, transferia, openbaar vervoer).

De Commissie acht het belangrijk dat het MER ingaat op inspraakreacties ^{16]} waarin zorg wordt uitgesproken over de wijze van grondverwerving voor recreatie en extensivering van de landbouw, beide in relatie tot de leefbaarheid.

15 Zie ook reacties 11, 18 en 22 (bijlage 4).

16 Zie met name reacties 4, 6, 9, 13, 18, 19 en 22 (bijlage 4).

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie (huidige toestand en autonome ontwikkeling) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken (zie hoofdstuk 3). De beschreven effecten van de landinrichting moeten afgezet worden tegen de toetsingscriteria om de optredende effecten en het percentage doelbereik vast te stellen.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven om de realiteitswaarde van de alternatieven beter te kunnen beoordelen.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Beschreven moet worden welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die in verdere besluitvorming een belangrijke rol kunnen spelen. Aangegeven moet worden in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie en welke consequenties de leemten en onzekerheden hebben voor de kwaliteit van het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Gedeputeerde Staten van Overijssel moeten bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek gedaan wordt, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

De Commissie adviseert om in het evaluatieonderzoek aandacht te besteden aan de monitoring van de natuurontwikkeling (flora en fauna), het landschap, de waterhuishouding, de waterkwaliteit en de leefbaarheid van de regio.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt en overzichtelijk mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst maar in een bijlage op te nemen; In de hoofdtekst kan dan worden volstaan met een korte onderbouwing van keuzes en de samenvatting en conclusies van de achtergrondgegevens;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10.

SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij dienen de belangrijkste zaken te zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven en varianten;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Landinrichting
Noordwest-Overijssel

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 18 mei 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	26 MEI 1998
nummer :	924-98
dossier :	951-1 1/2 3
kopie naar :	Ra 1 Sc. pers./Luitl mw.

Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Postadres
Provincie Overijssel
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Telefoon 038 25 25 25
Telefax 038 25 26 50

Uw kenmerk	Uw brief	Ons kenmerk RLG 98/1344	Datum 18 05 1998
Bijlagen div.	Doorkiesnr. 425 17 44	Inlichtingen bij mw. C.M. Koster	25 MEI 1998

Onderwerp
Milieueffectrapportage landinrichtingsproject Noordwest-Overijssel.

Hierbij doen wij u toekomen enkele exemplaren van het Plan van aanpak voor het landinrichtingsproject Noordwest-Overijssel. Het Plan van aanpak is tevens Startnotitie ten behoeve van de milieueffectrapportage, die zal worden opgesteld voor het landinrichtingsproject Noordwest-Overijssel;
Wij hebben deze notitie ontvangen op 23 april 1998.

Wij verzoeken u ons conform artikel 7.14, lid 1, van de Wet milieubeheer, advies uit te brengen voor het opstellen van Richtlijnen voor de milieu-effectrapportage.

Uw advies zien wij graag voor 7 september 1998 tegemoet.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter,

WNV

griffier,

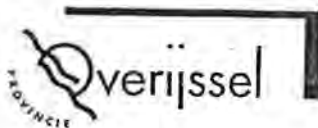
Het provinciehuis is vanaf het NS-station bereikbaar
met stadsbus lijn 3 richting Wipstrik/Oostereek, halte provinciehuis

Postbank 833220
ING Bank 69 18 10 893

Bezoekadres
Luitenbergstraat 2
Zwolle

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 90 d.d. 14 mei 1998

BEKENDMAKING

Plan van aanpak/startnotitie milieu-effectrapportage voor het landinrichtingsproject Noordwest-Overijssel
Met ingang van 1994 is het verplicht om voor landinrichtingsprojecten een Milieu-effectrapport te maken. In het Milieu-effectrapport staat wat de gevolgen van de landinrichting zullen zijn voor het milieu.

De landinrichtingscommissie heeft een Plan van aanpak opgesteld voor het landinrichtingsproject Noordwest-Overijssel. Het Plan van aanpak is tevens startnotitie ten behoeve van het milieu-effectrapport dat zal worden opgesteld voor het landinrichtingsproject Noordwest-Overijssel*.

Gedeputeerde Staten van Overijssel willen graag uw reactie op het Plan van aanpak/startnotitie. Op basis van de inspraakreacties stellen gedeputeerde staten Richtlijnen op voor de inhoud van het Milieu-effectrapport. In de Richtlijnen staat aangegeven welke alternatieven moeten worden ontwikkeld, op welke wijze de effecten moeten worden beschreven en hoe de alternatieven onderling met elkaar worden vergeleken.

De commissie voor de milieu-effectrapportage en de wettelijke adviseurs zullen adviezen aandragen voor de Richtlijnen. Maar gedeputeerde staten stellen suggesties van particuliere belanghebbenden ook zeer op prijs. Schriftelijke reacties kunt u tot en met 1 juli 1998 sturen aan het secretariaat van de landinrichtingscommissie Noordwest-Overijssel, Postbus 10051, 8000 GB Zwolle.

*) van 18 mei 1998 tot en met 19 juni 1998 ligt de startnotitie ter inzage bij:

- het gemeentehuis van de gemeente Brederwiede, Groenestraat 24 te Vollenhove;
- het gemeentehuis van de gemeente Steenwijk, Gasthuislaan 2 te Steenwijk;
- het gemeentehuis van de gemeente IJsselham, Marktplein 4 te Oldemarkt;
- het gemeentehuis van de gemeente Zwartsluis, Kerkstraat 26 te Zwartsluis;
- het kantoor van het Waterschap Wold en Wieden, Gasthuislaan 2 te Steenwijk;
- de bibliotheek van het provinciehuis Overijssel, Luitenbergstraat 2 te Zwolle.

De landinrichtingscommissie zal in de periode van 18 mei 1998 tot 1 juli 1998 in het landinrichtingsgebied inspraakbijeenkomsten organiseren over het Plan van aanpak/startnotitie.

Inspraakbijeenkomsten:

- woensdag 27 mei 1998 in het dorps-huis 'De Skulpe' te Blankenham
- donderdag 28 mei 1998 in het dorps-huis te St. Jansklooster
- dinsdag 2 juni 1998 in 'De Wielewaal' te Scheerwolde
- woensdag 3 juni 1998 in het dorps-huis 'De Slinger' te Ossenzijl
- donderdag 11 juni 1998 in het café-restaurant 'De Otterskooi' te Dwars-gracht
- dinsdag 16 juni 1998 in 'De Ploats' te Blokzijl

Alle bijeenkomsten beginnen om 20.00 uur.

Her Plan van aanpak/startnotitie is verkrijgbaar op de voorlichtingsavonden en daar waar het ter inzage ligt.

Voor informatie kunt u contact opnemen met de secretaris van de landinrichtingscommissie Noordwest-Overijssel, Postbus 10051, 8000 GB Zwolle, tel. 038 4271999.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van Overijssel

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Overijssel

Besluit: vaststelling landinrichtingsplan ingevolge artikel 81 van de Landinrichtingswet

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C9.2

Activiteit: opstelling van een landinrichtingsplan voor Noordwest-Overijssel. Het gaat om een gebied van circa 19.670 ha, bestaande uit de deelgebieden 'Scheerwolde', 'Rond de Weerribben', 'Blokzijl en Vollenhove' en 'De Wieden en de Weerribben'. De plannen betreffen de ontwikkeling van 1.450 ha nieuwe natuur, 750 ha reservaatgebied, 250 ha rietland, 210 ha ruimte voor recreatie en 220 ha reservering voor waterwinning. Uit het landinrichtingsplan moet blijken dat de agrarische structuur in het gebied verbetert en de leefbaarheid toeneemt.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 14 mei 1998

richtlijnenadvies uitgebracht: 1 september 1998

Samenstelling van de werkgroep:

ir. H.F.M. Aarts

A.P.H.M. Boonman

drs. M.A. Kooiman

drs. A. van Leerdam

ir. A.J.G. van der Maarel

prof. dr. ir. D. de Zeeuw (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. B.C. Rademaker.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	19980703	Ministerie van Landbouw, Natuur- beheer en Visserij, Directie Oost	Deventer	19980715
2.	19980618	Rijksdienst voor Oudheidkundig Bo- demonderzoek	Amersfoort	19980715
3.	19980629	Stichting Agrarisch Natuurbeheer Noordwest Overijssel	Giethoorn	19980715
4.	19980701	Koninklijke Nederlandse Toeristen- bond ANWB	Den Haag	19980715
5.	19980613	drs. J. Huisman	Velp	19980715
6.	19980617	HISWA Vereniging en RECRON	Zwolle	19980715
7.	19980624	Fa. Brandsma-Pereboom en Zn.	IJsselham	19980715
8.	19980626	Hengelsportfederatie Noordwest Overijssel & Zuidwest Drenthe	Ossenzijl	19980715
9.	19980625	Toeristisch Overleg Platform in de kop van Overijssel	Belt Schut- sloot	19980715
10.	19980626	N.C.G. van Bommel	Ossenzijl	19980715
11.	19980626	Plaatselijk Nut-Wetering E.O.	Westering	19980715
12.	19980626	J. Lok en J. Lok-Westerbeek	Ossenzijl	19980715
13.	19980630	Kamer van Koophandel Regio Zwolle	Zwolle	19980715
14.	19980629	Gebiedsgericht Beleid Noordwest- Overijssel	Zwolle	19980715
15.	19980626	G.W. Petter, J. Smit, H.E.M. van Groningen, J. de Olde, D. Kuiper, M. de Lange, J. Smit, R.L. van der Lin- de, H. Weijs en M.J.M. Spitzen	Dwarsgracht, Volenhove, Giethoorn, Wanneper- veen, Blokzijl, Scheerwolde en Oldemarkt	19980715
16.	19980630	Gewestelijke Land- en Tuinbouw Organisatie	Deventer	19980715
17.	19980627	P.C. van Es-de Boer	Amersfoort	19980715

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
18.	19980629	Burgemeester en Wethouders van de gemeente Steenwijk	Steenwijk	19980715
19.	19980629	Burgemeester en Wethouders van de gemeente IJsselham	Oldemarkt	19980715
20.	19980629	R. Kuit	Ossenzijl	19980715
21.	19980629	Hervormde Gemeente Oldemarkt/ Paasloo	Oldemarkt	19980715
22.	19980706	Gebiedsgericht Beleid Noordwest Overijssel	Zwolle	19980817